

„Soča“ izhaja vsak potek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trispodno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamesne številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in nanski ulici; v Trstu v tobakarnici: Via della caserma št. 3. in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljejo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Koreniji v Stiosa - vi hiši št. 10 II nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepreložnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Govor poslanca g. dr. Vošnjaka. v državnem zboru dne 2. marca t. l.

(Dalje.)

„A kako naj govorimo s slovenskimi otroci nemški, če nas vender ne razumejo? vprašalo se nas bode“. Deželni šolski svet odgovarja tudi na to težavno vprašanje; on pravi: „Na to vprašanje se prav lahko odgovori, če se pokaže na postopanje vsake matere kot učiteljice jezika, postopanje, katero se je po svojih vseh dobro izkazalo, odkar so matere in otroci“. (Veselost na desnici.) Učitelji naj torej isto tako delajo in otroci bodo uže za njimi govorili. „Vspeh gotovo tudi tu ne bode izostal. Jezik govoriti naučimo se najnaravnije (Poslanec Wurm: To je kanibalčno, to mora stati v stenografičnem zapisniku!), ko ga čujemo govoriti in se trudimo ga tudi govoriti, naj je razumenje in ustni izraz začetkom tudi nekoliko nepopolen. Nemško govorjenje je torej najprimernejše in najnaravnije učno sredstvo pri poučevanju slovenskih otrok v nemščini in zanemarjenje istega je glavni vzrok nedostatnih uspehov pri tem predmetu“. (Čujte! čujte! na desnici.)

Deželni šolski svet daje natančna pravila, kako naj učitelj poučuje, če hoče brzo dospeti do smotra. On ne sme hitro, marveč polagoma in jasno govoriti in rebiti kolikor možno prosto, razumljivo obliko in za to poučevanje se mora sam pripravljati, da si zna dobro nemšk, ker bi morda vmešal dijalekt, in to bi ne bilo dobro.

Po tej knjigi se poučuje v Koroški po ljudskih šolah, in jaz sem, kakor sem uže omenil, to knjigo le z velikim trudom dobil, kajti vsak učitelj dobi le jeden eksemplar, in če pride šolski ogleđa, je njega prvo vprašanje: Imate li še to knjižico? (Veselost na desnici), in on mu jo mora pokazati.

Jaz dobil sem jo po drugej poti, ne od učitelja, to moram izrečno povdarjati, ker menim, da bi se dotični učitelj skoro gotovo disciplinari preiskavi ali celo odpustu iz službe izpostavil. Oni okrajni šolski ogleđa v Celovcu, o katerem sem govoril in kateri je v preveliki gorečnosti za ljudsko šole šel tako daleč, da je odločil, naj bode učni jezik še le od četrtega leta dalje nemščina, bil je najedenkrat iz Koroške premeščen, kakor mislim v Primorje, (Čujte! čujte! na desnici), da ne bi dalje kalil miru v deželi Koroški.

Če so take razmere v kaki deželi, kakor v Koroški, ne more se pač trditi, kakor so storili župani, da oni, ki govoré tu o teh razmerah, mir kalijo. Naopak, kdor take slabe razmere, o katerih ni verjeti, da ne vladajo ne le v Avstriji, nego tudi v Evropi ne, in katere mejijo na barbarstvo (Istina! na desnici), kdor take razmere nebojazljivo odkrije, zasluži si hvalo vsakega človekoljuba. (Dobro! na desnici.) Jaz čutim se tem bolj poklicanega, ker one razmere moje sorojake zadevajo, ker 120.000 Slovencev Koroške ne zastopa ni jeden poslanec v tej visoki zbornici.

Zakaj, o tem bode gospode pogled na zemljevid in na umetno razdelitev volilnih okrajev poučil, kajti volilni okraji niso sestavljeni po narodnih mejah, nego od juga na sever navkreber skozi deželo, tako da k jednemu slovenskemu okraju pripada vselej več nemških. Vsekakor je možno, da v katerem volilnem okraju za državni zbor zmaga kandidat Slovencev, in pri zadnji volitvi je res le s štirimi ali petimi glasovi propal. Jaz se tudi nadejem, da pri prihodnji volitvi pride v državni zbor in da vam bode podal še jasnjšo sliko o razmerah v Koroški, kakor jo moram podati jaz, ki sem se deloma z očmi, deloma pak po doposlanih mi spisih informiral.

Nekaterih točk pa se ti gospodje župani prav nič niso dotaknili, namreč pritožeb, katere so torej popolnoma resnične, in involvirajo težke obtožbe proti deželnemu šolskemu svetu in proti vladi, da namreč v čisto slovenskih ljudskih šolah v Koroški izmed 157 ljudskih učiteljev jih 53 ni slovenščine zmožnih. (Čujte! na desnici.) Ti poučujejo v slovenskih krajih in Slovenci se po pravici o tem pritožujejo, res da v prvi vrsti le po novinah. V listu; v Koroški izhaja-

jočem, najdete v prvi številki takšne pritožbe navedene, v katerih se pripoveda, da ljudska šola nima prav nikakega vspeha. Zarad tega ne napreduje prebivalstvo, — javno moram izreči — ne le v materialnem, nego tudi ne v moralnem oziru tako, kakor bi moglo pri dobri ljudski šoli. Opozoriti moram, da kuga žganjepitja, ki je uže toliko ljudij uničila, prevladuje tudi v Koroški, in da se število nezakonskih otrok množi, oboje se ve da po vsej Koroški in ne le v slovenskih krajih. Vzroke, zakaj prebivalstvo ne napreduje tako v omiki, kakor bi se od njega pričakovalo, sem uže razmotrival. Mogel bi tudi opomniti, da morda v nobeni deželi tako malo novin in knjig, bodi si nemških ali slovenskih, ne pride med ljudstvo, kakor v Koroški. Kar se Slovencev tiče, čuditi se moramo z ozirom na šolske razmere, da sploh slovenske novine in knjige ljudstvo še zahteva in čita, ker se otroci v šoli niti materinščine ne uče.

V Celovcu je, kakor znanu, Mohorjeva družba, katera vsako leto po pet do šest zvezkov ljudskih, verskih in nraštvenih tiskovin izda, za letni donesek jednega goldinarja. Ta družba šteje med vsemi Slovenci 25.000 do 26.000 udov, od teh v Koroški vender 2363. Ta družba izdaja vsako leto, uže 25 let, kakor omenjeno, pet do šest zvezkov, v katerih se obravnava o predmetih poljedelstva, kratko vse stroke popularnih ved in poleg tega tudi knjige verske vsebine, kar pa družbi v Celovcu izhajajoč nemško-liberalen list najbolj za zlo jemlje, da n. pr. trpljenje Kriščevo, zgodovino svetnikov in jednake verske knjige med ljudstvom širi. Nu, slovensko prebivalstvo v Koroški in slovensko prebivalstvo sploh je ravno tako verno, da te knjige rado bere, in so nekateri kraj — priznati moram — kjer se te knjige rajši bero nego druge. Ravno s tem si je družba pridobila tolik krog čitateljev in v času svojega obstanka gotovo 150 zvezkov v dveh milijonih eksemplarov spravila med narod, in to vse za malo letni znesek jednega goldinarja. Tudi slovenski list, ki izhaja od začetka tega leta v Koroški, ima nepričakovano mnogo naročnikov v deželi, znamenje, da se začenja v ljudstvu vzbujati oni duh, ki kaže, da je le na podlagi materinščine možno si pridobiti višjo omiko. Tu ne gre za narodno ščuvanje, gospoda moja, mi nečemo Koroške vznemirjati, fraza vznemirjanja se je na onej (levej) strani iznašla in se o vsakej priliki rabi (veselost! na desnici); nam ni do tega. Mi hočemo le posamezniku in vsakemu narodu pomoči do njega pravice, in če vlada ne stori nobenega koraka, smo mi poslanci je večina visoke zbornice to storiti dolžna. (Dobro! na desnici.) Kaki glasovi se čujejo in kaka omika vlada v nekovich žurnalističnih krogih Koroške, što kažejo pamfletistični spisi v nekem tam izhajajočem listu, v resnici surovi napadi na državne poslance, to kaže n. pr. satiričen in hoteč biti dovtipen, a samo neukusno verzificiran pamflet, kateri je tiskan v uže omenjenem listu, ki se imenuje „Freie Stimmen“.

(Dalje.)

Tržaška razstava.

Doslej smo o tej razstavi tu pa tam omenili, kar je bilo za nas najpotrebnejše; za naprej hočemo poročati obširne vse važnejše novice, kakor jih prinaša nalašč v ta namen ustanovljeni list „Correspondenzblatt avstro-ogrsko obrtniške in kmetijske razstave v Trstu 1882.“

Pravilnik (reglement), ki se je priobčil, pravi v 1. §: „Da bi se praznoval 500 letni praznik, od kar se je mesto Trst pridružilo cesarski dinastiji, se napravi v tem mestu leta 1882 razstava kmetijskih pridelkov in obrtniških izdelkov vseh kraljestev in dežel avstro-ogrsko države.“ Razstava se napravi pri sv. Andreji, dober četr ure iz mesta, kamor pelje sprehodna pot in cesta; odpre pa se razstava 1. avgusta 1882 in zapre 15. novembra 1882. Razstavo vodi in zastopa nasproti tretjim izvrševalni odbor (Executiv-Comité), ki se je odbral iz meščanskega odbora, in ki ima sedež v prostorih tržaške borane direkcije.

Da bi se udeležile vse dežele našega cesarstva te razstave, ustanovile so se pri nas in na Ogrskem v kupčijskih in obrtniških zbornicah okrajne komisije; enako se je zgodilo tudi v Bosni in Hercegovini. Kupčijske zbornice in deželna vlada v Bosni in Hercegovini so dobile načrt (plan) o razstavnih prostorih že 1. dec. 1881. Povedali smo že, da so se imeli oglašati do 15. febr. oni, ki so hoteli na razstavo kaj poslati. Kupčijske zbornice in dež. vlada v Bosni in Hercegovini so odločevale, kateri pridelki in izdelki se smejo sprejeti ali povrniti. Do 15. aprila je imel dobiti vsak udeleženec potrjilni list, na katerem je zaznamovan red in prostor, kjer bo dotični predmet razstavljen, kakor tudi velikost prostora, katerega sme udeleženec porabiti. Na razstavi se bodo delili tudi diplomi, medalje itd.

Razstava bo imela pet glavnih oddelkov (gruč), in sicer: za rudo, kmetijstvo in gozdnarstvo, obrtnijo, pomorske stvari in adicijonalni oddelček. Poslednja gruča obseza kulturno-zgodovinske in kupčijske zbirke obrtniških izdelkov in sirovin.

Pododbori so bili dobili strogo nalogo gledati na to, da pridejo na razstavo zaros samo pridelki in izdelki iz dežel naše države.

Nadvojvoda Karol Ludovik je prevzel nadvarstvo ali protektorat te razstave in ji je obljubil z lastnoročnim pismom vsakostransko podporo.

Avstro-ogrsko društvo za lesne pridelovalce, lesne kupčevalce in lesne obrtnike na Dunaji priredi na trž. razstavi skupno gručo lesnih pridelkov in izdelkov za vse avstro-ogrsko dežele.

Izvrševalni odbor misli, da potrebni stroški se utegnejo pokriti z vsotami, katere ima kot zagotovljene. Zasebni doneski znašajo namreč 115.000 gld., vladna podpora 40.000 gld., znesek trž. mesta 15.000 gld., donesek kupčijske zbornice tržaške 40.000 gld. in dohodki iz loterije, po pogodbi zagotovljeni, 80.000 gld. K tem vsotam so prištevati še razni dohodki iz namješčin na razstavnih prostorih, iz vstopnin itd. Vlada je prošnjo za povišanje premij loterije od 160.000 na 213.550 gld. uslišala, in izvrševalni odbor upa, da mu dojde še več nego samo 80.000 gld., če se vse srečke razprodajo.

Z milanske razstave so pripeljali paviljon iz vlitga železa, ki bo služil razstavi. Po razstavi hočejo odločiti prostor, kakih 1680 [] metrov velik, za stalno (permanentno) razstavo obrtniških izdelkov in v to namero porabiti oni kupljeni paviljon.

Za zidanje vseh poslopj na razstavnih prostorih plačajo po pogodbi okoli 207.870 gl. 27 kr. Zidajo pa vsak dan, tudi ob nedeljah, in še se bojé, da ne končajo o pravem času, ker morajo zemljo pri morji odvažati, z druge strani pa zasipati. Da bi razstava obogatela z izdelki, bosta skrbeli tudi dunajski muzej za umetnijo in obrtnijo in orientalski muzej dunajski; udeležijo se razstave tudi nekatere kmetijske družbe, potem trž. Lloyd in „Stabilimento tecnico triestino“.

Izvrševalni odbor se je razdelil v 3 odseke, katerih eden je prevzel upravništvena, drugi komunikacijska in tretji agrarna opravila. Poseben odsek ima skrb za vse, kar se tiče slovesnosti.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Z Goriškega, 2. aprila. (Izv. dop.) Kdo se ne spominja iz naših mladih šolskih let zdravnika, ki se je vsako nedeljo pripeljal v Gorico, svoje navadne bolnike obiskovat, ki je kakšnemu ubogemu učencu k zdravlju pripomagal? — Njega ni več! — Istega — dra. Josipa Perko-ta so v Gradišči 30. marca hladni zemlji izročili. Umril je 28. marca po hudi bolezn. — Žalostni obredi brez vsake slavnosti, ali primerni njegovemu preprostemu življenju so bili ginljivi. Rakev, obdana z mnogoverstnimi venc, podarjeni od prijateljev i tovarišev, so spremljali zdravniški i lekariji iz Gorice in Trsta ter drugi znanci iz vseh krajev. =

Rojen je bil 19. maja 1806 v goriskem gradu, kjer je bil njegov oče čuvaj vjetnikov. Dokončevši v Gorici gimnazijske šole, je učil kot asistent goriskega gimnazija grško i latinščino. Potem pa je odšel na dunajsko univerzo, kjer se je izuril za svoj zdravniški posel. Ker se je pa marljivo i razumno pečal z učenjem botanike i mineralogije, se mu je bila ponudila učiteljska služba na universiteti v Gradcu, ktere prevzeti pa ni hotel. — V Gradišči, kjer se je nastavil, je za več let opravljaj službo okrajnega zdravnika in v tamošnji kaznilnici. — Ker pa je pri svojem poslu vedno skrbel, da se bolnik radikalno ozdravi, in je gledal v sanitarnih stvareh na natančno izpolnovanje vseh pripomočkov, kar pa se s politično-ekonomskimi principi istega časa ni vjemalo, si je nekatere neprijetnosti nabral, vsled katerih je to službo popustil i odšel v Trst. Tu, v svoji privatni praksi, si je pridobil ime zvedenega i temeljitega zdravnika. Malo i veliko ga je poznalo le pod imenom „el dottor“. Pred dvema letoma vmaknil se je zopet v Gradiško, kjer je bivala njegova družina, in je imel svoje zemljiško posestvo, in se le s poljedelstvom pečal. — Kakor je bil na eni strani izveden i temeljit zdravnik, tako na drugi strani se je vedno potezal za kmečki stan, posebno pa za zaničevanega slovenskega kmeta, ter se ni nikoli sramoval svojega čisto slovenskega rodu, kakor je bil tudi vedno nasprotnik poitalijančevanja svojega priimka. —

S Cerkljanskega, 19. marca. (Izv. dop.) Naša skladovna cesta proti Idriji se marljivo dela, vendar pa ne bo še tako naglo dodelana. Podvzetniki vse vprek tožijo, da bodo imeli izgubo, in nekatere žuga, kakor pravijo, vzeti „kruh“, kar ni čudo, ako se po misli da se je delo oddajalo po 30—40 in celo 50 odstotkov ceneje, nego se je delo predcenilo. Naj bo to v svarilo drugim podjetnikom; naj dela ne jemljejo pod nič, da se pozneje ne bodo kesali. Zarad novih davkov in carin hudo razžaljeni so ljudje, posebno ker novi davki večinoma zadevajo tudi itak ubožno in stradajoče ljudstvo; ni pa slišati, da bi se borzijancem in bogatašem tako kmalu primerni davek naložil, ali da bi se itak neprimerno visoke obresti drž. dolgovi znižale, dasi tudi bi to 10krat več izdalo, kot pa tisti soldi, ki jih vlada umetno, ali vendar tako rekoč prisiljeno, skupaj spravi.

Nezadovoljnost z ljudskimi zastopniki je čedalje večja, mnogi trdijo, da bomo, če pojde tako naprej, kakor so je nastavili, malo kaj drugega imeli, kot po višanje davkov in carine.

Razširjena volilna pravica bo menda težko kaj prida zboljšala naše težavno stanje, ker ni ga, ali če je, je silno redek mož ljudski zastopnik, ki bi se hotel ali mogel resno potegniti za ubogo stiskano ljudstvo, večinoma bolj resno skrbé za svoje žepé in za svoje koristi. Nekdo ja rekel: Pod prejšnjo vlado so vsaj naši časopisi branili gmotne koristi naše, zdaj pa so jih žrtvovali za navidezno zlato ravnopravnost, če tudi se nam od vseh stranij krati, kar le more. Mi potrebnega kosa kruha ne moremo dati za ravnopravnost, ker nam je obojega treba. Ali je imel prav ali ne, sodite! (Naši časopisi se za oboje pa še potegujejo. Ur.)

Novi davek na žganje bode sicer drž. kasi prav prišel, in bi ga tudi ne bilo pretežko odrajtovati, ako bi bil primerniše razdeljen. Velika nezmisel pa je, da kraj s 600 stanovanci je enakemu davku podvržen, kakor kraj, ki ima blizu 2000 stan., ne gledé na to, da morebiti prvi obstoji iz posamezno raztresenih gorških hiš, v tem ko morebiti drugi obstoji iz mesta, trga ali vsaj večih vasij, in je morebiti po vrhu tega na kaki glavni cesti z živahno kupčijo i obrtnijo. Menim, da bo jasno, da v goratih krajih redko naseljenim enakega davka ni moči zmagovati; vsaj vendar menda ne boste tajili, da bi potniki, kupci, delavci i tujci, po svojih poslih idoč, po takih krajih ne bili potrebni kakega okrepčila. Naj bi tedaj blagovolili drž. poslanci dotično postavo premeniti in za gorate ter raztresene kraje davek vsaj za polovico znižati; tudi naj bi se naredilo več stopnic (skala) na primer od 500 do 1000, od 1000 do 1500 itd., kar bi bilo gotovo tudi drž. blagajnici na korist.

Politični pregled.

Delegacije se zberejo jutri ob 11. uri zjutraj. Ogrski poslanci hočejo od vlade izvedeti, kaj bo z Bosno in Hercegovino. V teh vstaških deželah se že delajo trdnjave; miru še ni, pa vstaši so prišli ob zedinjeno moč.

Drž. zbor prične delovati 18. t. m.

Na Dunaji se delavci raznih narodnostij shajajo in kažejo veliko mržnjo proti judom. Listi poslednjih ne vedó, kaj bi počeli; kličejo pa policijo na pomoč. To so judovski junaki! Z druge strani obdolžujejo Taaffeja, kakor da bi bil on kriv, da se ljudstvo upira nadaljnjemu

izsesavanju od judovskih borzijancev in bogatašev. Mali obrtniki vidijo, da jim gre za kožo, in ljudstvo se iz istih vzrokov postavlja na noge proti judom v Avstriji, kakor na Ruskem in v Nemčiji. Med delavskimi vodniki je mnogo zdravih nazorov in nauk.

Salcburško namestništvo hočejo združiti z Linško, da bi se stroški zmanjšali.

Bar. Živkovič, hrvaške vlade duša in desna roka bar. Pejačevića namerava službovanje odložiti. Hrvatje bi menda s tem samo pridobili.

Železnica Sisek-Doberlinska se je odprla 10. t. m.

Bar. Filipovič, vojaški načelnik na Dunaji, vrne se kot tak v Prago; na njegovo mesto pride na Dunaj general Bauer.

Češko vsenčilšče dobi že zdaj po Veliki noči svojo lastno upravo. Živio presvetli cesar, ki je tudi v to dovolil!

Najvažnejša novica tega tedna je ta, da je 85 letni knez Gorčakov odložil službo zunanjega ministerstva, ostane pa še ruski kancelar. Služboval je 26 let. Zunanje ministerstvo je prevzel Giers, ki je tudi zdaj Gorčakova nadomestoval. Giers je na Ruskem rojen Nemec, in kolikor se vé doslej o njem, hoče on zastopati mirno politiko na zunaj. Te je Rusija tudi potrebna, in Nemci se pomirijo, ki so se zadnje mesece toliko bali ruske vojske. Carju Aleksandru niso hoteli verovati, da hoče zares mir i meti; zdaj jim je dal dejanski dokaz. Silno so Nemci veseli, se ve da, da ni Ignatiev postal minister zunanjih poslov.

Pri Odesi so razjarjeni Rusi razdajali judom 30 kolib in 80 hiš.

Turški sultan je začel vojakov kupičiti na bolgarski meji; Bolgari so vsled tega vznemirjeni, pa tudi druge vlade, n. pr. Avstrija in Rusija, ne bodo mirno gledale takega početja.

Italijani bi dobili radi kos egiptovske dežele ob rudečem morji, potem ko so jim Tunis odtegnili Francozi; ali Egipčani se bodo Italijanom upirali.

Gambetta, ki je neizmerno obogatel, kar ni čuda, ker je judovske krvi, zdaj svoje milijone trosi za časopise, ki bodo potem delali za njegove namere. Tako delajo judje javno mnenje. Ubogi narodi, ki niso še dovolj zreli!

Na Španjskem puntanje delavcev še ni zatrto.

Angleži imajo hudo stanje na Irskem; Ircecem gmotno in moralno pomagajo Amerikanci. Vodja Ircev Parnell je izpuščen iz ječe za teden dni.

Domače stvari.

Vitez Schneid, državni naš poslanec, ne pojde še v drž. zbor, kakor se je drugod poročalo. Dr. Al. Rojic, ki zdravi plemenitega gospoda v Gorici, mu je odsvetoval za zdaj dolgo pot na Dunaj. To se zgodi samo zarad previdnosti, ker drugače se je visokemu gospodu zdravje znatno zboljšalo.

Velikonočne praznike je imela zlasti velika cerkev mnogo obiskovalcev. Goriški nadškof, dasi 85 let star, opravljaj je vse dni velikega tedna sam sveta opravila. Na veliko soboto, je šel ob vstajenji na večer ob mrzlem in veternem vremenu s procesijo.

Vreme se nam je spremenilo v zimo. Velik teden je bil oblačen, deževen, vetern in tudi snežen. Slana je po mnogih krajih škodovala. Zmrzav je naredila na Ogrskem in drugod veliko škode, katere ni mogoče se proračunati.

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici bo slovesno obhajalo svoje odtvorjenje dne 16. aprila, to je na belo nedeljo. Spored. Predpopoldne ob 9. uri zberó se društveniki v društvenih prostorih na Travniku, od koder odidejo na Kostanjevico. Tam bo ob 10. uri slovesna sv. maša. Popoldne točno ob 5. uri začne se veselica pri lepem vremenu na vrtu, pri slabem pa v dvoran restauranta „Al'Europa“ v Stabilejevi hiši na Travniku in se bo vršila po tem redu: 1. „Slovanski stopaj“ vgl. Čibulka. 2. Predsednikov pozdrav. 3. „Slavčev spev“, poje zbor. 4. „Postzug-Concert“ polka vgl. Zimmermann. 5. „Domovina mili kraj“, poje zbor. 6. „Eviva Gorizia“ stopaj vgl. Nejedly. 7. „Što čutiš“, poje zbor. 8. „Am Nekarstrande“ Polka Mazurka vgl. Strauss. 9. „Pri zibelki“, poje zbor. 10. „Boccaccio“

Polka francaise vgl. Suppé. 11. „Jadransko morje“, poje zbor. 12. „Banovci“ stopaj vgl. Zajec. Pojejo pevci domači in z okolice. Godba bode veteranska iz Prvačine. Vstop je dovoljen samo društvenikom in povablencem in njih rodbinam. Pri vrodu se bodo pobirali prostovoljni doneski: čisti dohodek je odmenjen za društveno zastavo. K obilni vdeležbi vabi vlijudno odbor.

Naš odgovor g. ravnatelju Pantke-ju. Na poslednjo „Sočo“ je g. Pantke, ravnatelj c. kr. gimnazije sicer nekaj odgovoril — po „Triester Zeitung“, ali v tem ni stvar nikakor poravnana. G. Pantke se je glavnih stvari ogibal in je s tem dokazal, da se ne more opravičiti, in kar je postranskega omenil, zagovarjal je vse prav šepasto. Zato hočemo naše stališče še nekoliko pojasniti, kolikor bolj nas imajo za najivne ali se sami takó obnašajo, kakor bi bili nedolžni nevedneži.

Ako g. Nussbaumer prej ni vedel, da imajo Slovenci pesnike in gramatiko, kaže to samo, da ni imel dovršenega znanja o literaturah; odpustilo se mu je to lahko, dokler je bil v krajih, kjer mu je bila literatara drugih narodov potrebniša. Pol leta pa je, kar živi med Slovenci, in zdaj je njegova dolžnost, da svoje znanje dopolni, kjer ga mora drugim poročati; on ima dolžnost, svojim učencem resnico oznanjati, tudi ko bi se imel po svojih političnih nazorih zarad tega jeziti. Ker se nam ni zdelo prav verjetno, da bi bil g. Nussbaumer toliko neveden ali politično toliko hudoben, da bi iz nevednosti ali pa nalašč dečke drugega gimn. razreda tako podučeval, obrnili smo se bili do g. Pantke-ja s prošnjo, stvar popraviti, na kar g. Pantke pa ni vedel odgovoriti! Morda jo zadenemo bolje, ako se obrnemo do naših poslancev, ki naj se s tem pečajo.

G. Pantke-ju se zdi jako žalostno, da je njegovo rojstvo na Pruskem nepopravljivo („irreparabel“), dasi nam toliko malo ugaja. Ni pa takó, kakor bi on rad hotel; hočemo mu pojasniti tudi to, da bo vedel, katera stran se nam na komu ne zdi prav lepa ali ugodna za nas. Rojen Prus, ki se v Avstriji za Avstrijo poteguje z vsemi očmi, je v naših očeh še vedno pravi Avstrijan. Rojen Avstrijec, kateri v Avstriji gori in dela samo za pruske namene — je po našem breznačajen. In Prus, ki podpira v Avstriji prusko politiko — nam ne ugaja po naših potrebah!

G. Pantke-ja pa nikakor nimamo za takó najivnega, da bi n. pr. ne vedel, kake namere ima tukaj „nemški Schulverein“; z druge strani pa naj nas tudi on ne smatra za toliko najivnega, da bi mi ne poznali onih namer. Ako bi pa utegnili mi vendar boljše biti podučeni kot on, ga spominjamo na razloge in pojasnila, katere smo v našem listu že več kot enkrat ponovili, mu tudi priporočamo resolucije in razloge, s katerimi ogrski Nemci propagando „nemškega Schulvereina“ obsojujejo in kot sramotilno za Nemce same poštevajo; končno mu dajemo na razpolaganje par vrstic iz nemškega lista, neavstrijskega lista, da si jih dobro vtisne.

Das „Bayerische Vaterland“ je gotovo dober nemšk list; ta neavstrijski list obsujeje nemški Schulverein, in ta list piše o nemškem Schulvereinu v Avstriji: „Po najnesramnejši poti ščuvajo Prusi proti Avstriji s takozvanim nemškim Schulvereinom. V Avstriji to društvo podpirajo ljudje in časopisi, kateri se delajo Avstrijce; to društvo namerava v šolah avstrijske izdajalce odgojevati; vstanovilo se je v Berlinu in Beču, da bi nesramno prusko-nemško propagando delalo. Kjer se dá, in kjer živi le peščica Nemcev, tam to društvo te Nemce proti drugim narodom hujska in ščuva, da bi le ti svojih narodnih pravic ne zadobili. S kratka: Deutscher Schulverein je pravi Hetzverein.“

Pa, da ne bo g. Pantke, kateri našega jezika ne razume, iskal prelagatelja od Poncija do Pilata, mu pustežemo vsaj s posnetkom teksta, kakor pa prinaša praška „Politik“, ki pravi v št. 96. t. l.: „Das „Bayerische Vaterland“ wendet sich mit aller Entschiedenheit gegen das Treiben des deutschen Schulvereines. In einem wegen unserer Pressverhältnisse nicht wiederzugebenden Artikel sagt das bayerische Blatt, in diesem Vereine trete die vom Auslande betriebene Hetze gegen Oesterreich „am Unverschämtesten“ hervor und aussert sich über die Aufrufe dieses Vereines dahin, dass man mit „deutscher Pflicht“, „deutscher Kultur“, „deutschen Segnungen“, kurz „mit deutschdummem Geschwätz“ herumwerfe. Auch die Lügen von der „Unterdrückung des Deutschthums“ werden von dem genannten Blatte gebrandmarkt, und wird diese „Unterdrückung“ mit folgendem Beispiele illustriert: „Gehen wir 2. B. nach Mähren; da sehen wir, wie jetzt die Deutschen, die noch keine halbe Million sind, 26 Bildungsanstalten besitzen, während für anderthalb Millionen Slaven die „Bildung“ nur mit fünf (!) Schulen vertreten ist. Welch' ein Verhältniss! Und in ähnlicher Weise dominirt überall das deutsche „Wesen“ oder vielmehr Unwesen. Und Angesichts dessen importirt man noch einen „deutschen Schulverein!““

Takó sodijo tujci, pravičaj Nemci sami!

Zdaj pridemo na sejo „nemškega Schulvereina“ v tretjem razredu c. kr. gimnazije goriške. G. ravnatelj Pantke potrjuje ta faktum brez okolnosti v imenovan „Triester-Zeitung“, pravi pa, da tega ne moremo šteti njemu v greh, potem ko je n. pr. tudi neko hranilno društvo zborovalo na c. kr. viši realni tržaški. Po našem gornjem pojasnilu o pomenu in namerah nemškega Schulvereina, ki dobiva na tisoče in tisoče pruskih mark iz Prusije v podporo, pač ni težavno in ni potrebno ne našim bralcem, in tudi g. Pantke - ju ne dokazovati razloček med nemškim Schulvereinom in pa hranilnim društvom. Cum duo faciunt idem... Ta stavek mora biti g. Pantke - ju tudi za zborovanje goriške Ortsgruppe jasen, kolikor rajši g. Pantke samo z latinskimi citati svojo namišljeno najivnost dokazuje v „Tr. Ztg.“ G. Pantke pa zdaj tudi vidi, da nam je njegovo rojstvo prav nedolžen dogodek, ni nam pa nedolžno njegovo postopanje proti Slovincem in najmanjše se nam zdi primerno njegovo predsedništvo oddelku nemškega, to je onega Schulvereina, katere mu je Schönerejev tovariš in zagrizeni slovanozerec Weitlof na čelu.

Vsed vsega tega nam je jako žal, da se je g. Pantke toliko trudil s peresom za lastno svečavo goriške Ortsgruppe, dasi ni dokazal, da odbor iste grupe zboruje na gimnaziji vselej s svečavo za lastne novce. Pa vse to nas malo briga, in obžalujemo kratki spomin g. Pantke - ja, da ju zaradi malečnosti pozabil na glavne stvari. On tudi popolnem molči o poslednji volji pok. prof. Urbančiča, o katerem je nek dopisun po njegovi smrti lagal, kakor da bi bil pokojnik izrekel se samo za bele trakove in nemške napise. Povsem tem se poznamo pač dovolj! Vsed tega poznanja bi vam svetovali, da bi se naučili nekoliko slovenskega jezika, da boste mogli svoje dolžnosti boljše spojnjevati nasproti večini gimnazijskih učencev, namesto da se ukvarjate z „nemškim Schulvereinom“, katerega pod Taffejevo vlado širi in podpira od prisvitlega cesarja obsojena „fakcijska opozicija.“

Na Kostanjevici pri oo. Frančiškanih so povelečevali veterani vstajenje z godbo, katero so imeli prvokrat. Veteransko društvo je bilo vložilo pri magistratu prošnjo, da bi smelo sestaviti si muzično bando iz tistih svojih udov, ki so tudi udje meščanske godbe, ali starčinstvu se je zdelo, da to ne gre da utegnejo nastati kake navskrižnosti. Na to se je društvo pogodilo z godbo, ki je že mnogo let v Prvačini (22 mož), toda bodo imeli prvaški godci, kadar pojdejo z veterani, posebno veteransko obliko z belim peresom na klobuku. Nekaj novih instrumentov jim je naročilo društvo. Godba je izvrstna.

„L'industria estera“ (vnanja obrtnija). Pod tem nadpisom je imel tržaški list „Imparziale“ iz Gorice dopis, v katerem se berejo med drugimi te le reči o naši mestni gosposki. Dopisno podoba Dante-ovo (za mestno dvorano) so dali priti iz Benetk; čuvaja za orodje požarne straže so si naročili iz Milana; podvzetnik za vzdrževanje mestnih ulic je iz Bergama; učitelj meščanske godbe je prišel iz Palme(nove); javne mestne ure so narejene v Vidmu; zvestobna adresa o poroki cesarjevičevi v Vidmu; kalupi za planinske klobuke mestnih stražnikov (policajev) so došli iz Vidma; napisne table za ulice in trge so iz Florencije; in celó kamne za mestni tlak vozijo iz Cividada (Cividale).

Toliko je posnel goriški dopisnik v poslednjih „Novicah“; to pa zadostuje za spoznanje, kakó v Gorici podpirajo domačo obrtnijo in domače ljudi! Ali pa so morda naše dežele še na toliko nizki stopinji v obrtniji, da ni dobiti skal za mestni tlak, ko vozijo kraško kamenje za najlepše palače dunajske?

Deželni odbor goriški odpošlje te dni peticijo na državni zbor, da se uvedeta deželna kot učna jezika na tukajšnjih srednjih šolah, katere bi se morale tako preuravnati, da bi se podučevali slovenski in italijanski učenci posebe v paralelnih razredih.

Sanitarno poročilo goriške občine, kakor ga je spisal dr. Luzzatto, kaže, da jih je lani umrlo 265 od tisoč. Tuberkuloza je bila močna tudi prešlo leto; proti tej obvaruje redno in mirno življenje, pravi poročevalec. Naj dostavimo, da tržaški listi prinašajo razne reči iz tega poročila, za to ker so ga dopisniki dobili v roke. Goriški gosposki pa se ne zdi primerno in vredno, da bi „Soči“ tudi en odtis izročili. Slovinci ne smejo vedeti, kaka je prav za prav v Gorici glede na zdravje. Sreča, da so bili vsaj vsmiljeni bratje bolj vsmiljeni do nas, da smo vsaj iz njih opazovanj že prej poročili, kar je nam v tem pogledu v poduk.

Popravek. — Dopis s Primorja v 13. in 14. šte. „Soče“ kaže dober namen in ima praktičnih nasvetov, katerih naj bi vsi krogi vestno se držali. Vender njegove opazke o preč. Goriškem ordinarijatu niso le neresnične, temveč tudi razžaljive. Prej ko dopisnik kaj enacega javnosti poda, bilo bi vender potrebno, da se dobro o dotični stvari podučiti. — Po dopisu zdi se, da Goriški ordinarijat slovenske vloge nemško rešuje. Kolikor je pisatelju teh vrsdic

znano, rešuje tukajšnji ordinarijat skor brez izjeme vse vloge v tistem jeziku, v katerem so pisane. Ko bi g. dopisnik vse razmere dobro preveril, preverjen sem, da bi se v prihodnjic vagoval, kaj enacega v taki obliki pisati. Zali Bog, da se ravno pri Slovincih vresničuje stari pregovor: „inimici hominis domesticus ejus.“ — Enake opazke pa, kakor je konec dopisa o 14. št., naj bi se slov. pisatelji enkrat za vselej skrbno ogibali. Niso ne pisatelju v čast, ne narodu v korist.

Veselica v Tominu. Izlet se je vključil v negodnemu vremenu prav dobro sponesel. Veselica je privabila prepolno dvorano odbranega občinstva, katero je ves čas razodevalo očitno zadovoljnost z vsemi točkami zanimivega programa. Tominski pevci, kateri so iz vlnudnosti sodelovali, pokazali so lepo veselo napredovanje pod novim pevovodjem, kateri neki tudi kot kapelnik prav vpešno deluje. — Čisti dohodek veselice znaša 50 gld., kateri se odpošljejo odboru za „Narodni dom“. Tominska čitalnica prevzela je vse stroške za svečavo in olepšanje dvorane. — Gosp. Devetak pa je brezplačno odstopil dvorano; — tako, da so domači in gostje pripomogli vzdati kamen — v „Narodni dom“.

Šola, glasilo Goriških učiteljev, prinaša v 4. zvezku II. letnika: Povesti iz goriške zgodovine (Djomed, Timava, Akvileja), — Krajepis, — Trobentica (praktičen poskus), — Učitelji se prevzemajo, itd. Obliko jezika je „Šola“ hvalevredno popravila.

Državni zbor je dovolil v predvaru za leto 1882 te le vsote: a. za preloženje koroške ceste pri Plavi kot zadujo rato gld. 8900, b. za stavbo zidnega mosta čez potok pri Idrskem (blizu Kobarida) gold. 11000; toraj skupaj gold. 19.900.

Veliko noč so praznovali letos istega dne katoliki, protestantje, Grki in Rusi in judje. Ta slučaj je nenavaden.

Mestne volitve ljubljanske. V tretjem razredu, so narodni kandidati sijajno zmagali; voljeni so bili namreč: gosp. J. N. Horak s 185, dr. V. Zarnik s 182 in g. J. Hribars s 180 glasovi. Nemškuarskih kandidatov je dobil g. Hoffmann borih 38 glasov, njegova tovariša pa še manj; od lani so nemškutarji za 10 do 15 glasov na slabšem. Lansko leto v drugem razredu izvoljeni gospod Chorrinsky je v soboto odpovedal se starešinstvu, menda ne mara sedeti več na rotovži med „fakcijsko“ opozicijo.

Slavno so zmagali narodni kandidati tudi v drugem razredu s poprečno večino 80 glasov! Veliko veselje je bilo snoči med narodnjaki tudi v Gorici, ko so nam došla poročila po 3 telegramih. Udeležilo se je volitve iz med 709 volilcev v II razr. 572 glasovalcev, 16 več kot lani. Narodni kandidati dobili so: Alojzij Bajer 313 glasov, Peter Grasselli 328 in Franc Potočnik 325 glasov. Nasprotni kandidati so dobili: Keesbacher 253, ravnatelj Mrhal 243 in Leskovic 246 glasov. Slava narodnim volilcem!

Za tržaške razstavo se je na Goriškem oglasilo do zdaj okoli 80 razstavljalcev, največ obrtnikov. 26 jih dobi podporo ali od trgovinske zbornice ali od kmetijskega društva. Za vinsko razstavo so se oglasili samo trije.

„Slovenec“ pretresa načrte o ravnopravnosti slov. jezika pri sodnijah in v šoli. Opazke so dobre in drž. poslancem namenjene, in niso še prepozne, ker Slovincem se daje počasi, počasi.

Občni zbor društva „Narodni dom“ so odložili zavoljo ljublj. mestnih volitev do 30. t. m.

Fabrika za olje pri Zalogu pod Ljubljano je pogorela. Zavarovana je bila za 135.000 gld.

„Slovenski Narod“ je mnogokrat v prepo-vedejan zlasti o ponedeljkih, takó da ga potem po pol tedna ne dobimo. Dokler bodo take razmere, bo moral „Sl. N.“ žrtovati se in vedno pripravljen biti za drugo izdajo; drugačega bomo preveč pogrešali ali pa ne pogrešali, ker nam v tem dojdejo tudi nednevnik.

Vodja ljubljanski podkovnici je potojen dr. Karol Bleiweis, vitez Trsteniški.

„Glasbena Matica“ vabi k občnemu zboru, ki bole due 20. aprila 1882 ob 6. uri zvečer v prostorih ljublj. čitalnice. Program: 1. Ogovor prvosednikov. 2. Poročilo tajnikov o IX. društvenem letu. 3. Poročilo blagajnikovo o društvenem gospodarenji. 4. Volitev 20 odbornikov, katerih mora najmanj biti 12 v Ljubljani, in med njimi se zaznamuje posebe prvosednik in blagajnik. 5. Posamičnih članov nasveti.

Archiv für Heimatkunde, 4. pola prinaša: Beiträge zur Geschichte von der Mötling und von Sichelburg, — Pfarre Kerktetten (dalje), — Urkunden zur Geschichte Krains (Aquila - Salzburg, Stift Gurk, Kloster Landstrass št. 25 in 26 itd.) Naročnina po 30 kr. za polo se pošilja izdajatelju Francu

Šumi - ju v Ljubljano. Izdajatelja, ki je ob enem založnik in odgovorni urednik, naj bi rodoljubi zdatno podpirali; saj pomaža širiti važna spričevala o naši preteklosti, na katero naši nasprotniki kažejo zaničljivo, zasmehljivo, če je popolnem ne odrekajo, kakor bi bili Slovinci divjaki brez vsake zgodovine!

Vabilo na naročbo. Ta teden pošljem mej svet vezek svojih „poezij“. Knjiga bode deset tiskanih pol debela, s prav krasnim in močnim popirjem; cena jej bode en goldinar. Slovence s tem prijazno vabilom na naročevanje. Naročila z naročnino vred naj se blagovoljno pošiljajo založniku, gosp. Ignacijju Gruntarju, c. kr. notarju v Logatci, na Kranjskem, pri katerem edinem se bode dobivala knjiga. Ob enem vlnudno prosim sl. občinstvo, zlasti gg. bogoslovce, dijake, pa tudi druge v enem kraju živéče rodoljube, naj bi si blagovolili to knjižico skupno naročevati, ker bi s tem g. razpošiljatelju znatno olajšali trud.

„Zvonov“ X.

Pesmarica po številkah za nežno mladino je ravnokar na svitlo prišla: s pristavkom 10 narodnih napevov (64 številka na 48 straneh). Sestavil Anton Foerster, založil in natisnil Rudolf Milic v Ljubljani. Cena 15 kr. Pri tej lepi obliki in pri taki nizki ceni tega broširanega praktičnega zvezka pričakujemo, da bode prvi natis takoj razprodan.

Po pošti naj se priloži za 1 iztis 2 kr., za 2 do 7 iztisov 5 kr., za 8 do 17 iztisov 10 kr., od 17 iztisov dalje 15 kr., — Na vsakih 12 iztisov priloži se 1 iztis brezplačno. — Skladatelj pravi v predgovoru tega delca: „Razmere prostorov med raznimi toni so mladini pri petji bolj jasne po številkah nego po notah; zato rej imajo številke to prednost pred notami, da zamorejo učenci brez teoretičnih težav koj peti. Akoravno nežna mladina poje navadno po posluhu, t. j. brez not, vendar številke učencev petje zeló polajšujejo, ker se le po posluhu in brez vsake naslombe naučene pesmi lahko pozabije.“ — temu se mlad pevec igraje pripravlja za petje po notah, ker si uže v prvih začetkih ne vadi samo uho, ampak tudi oko, kar mu je pozneje neobhodno potrebno.“

KNJIŽEVNI OGLAS.

Od 1. maja (19 apr.) začeli bomo izdajati tukaj v Belgradu političen list v nemškem jeziku pod imenom

„Balkan-Presse“ (balkanska presa) List bo izhajal dvakrat na teden na celi poli in bo veljal za Avstro-Ogrsko, Bosno, Hercegovino in Črnogoro celoletno 10 gld., poluletno 5 gld.

Da bomo izdajali ta list, pobudilo nas je to, da danes pravega položaja na balkanskem polotoku v Evropi prav za prav nikdor ne pozna. Vse novine, naše, bulgarske in rumeljske zastopajo strankarske interese, a resnica pri tem ostane na strani. Vsak trobi v svoj rog — eden za novce, drugi za druge interese. Mi bomo šli pravo pot, ne na desno ne na levo; ne zoper vlade, ne zanje, temveč bomo prinašali dogodjaje in stvari, kakor so — pa kakor Bog dá! To naše neodvisno stanje bomo branili z vsemi močmi. Dispositionski fond edne ali druge vlade nam ni potreben; naši bomo podporo pri vseh narodih, kateri se za dogodjaje na balkanskem polotoku interesujejo.

Da bomo izdajali naš časnik v nemškem jeziku, vzrok je ta, da nima družega jezika v Evropi, kateri bi bil poznan v obče, a zlasti Slovanom tako, kakor ta. Razumeva se, da bomo zastopali v prvi vrsti slovansko stališče.

V „podlisteku“ bomo prinašali povesti iz narodnega življenja, krvave borbe križa zoper polumesec, vojne beleške itd. vse sama gola resnica. Za „podlistek“ nam ni treba „romanov“ itd.; krvavi dnevi od „Kosovega polja“ pa do cvetne nedelje 1815 l. v Srbiji, a v Bulgarski in Rumeliji do prihodka vojske „Cara osloboditelja“ 1877 l. — vse to daje toliko gradiva, da bo vsacega več zanimalo, nego najzanimljivi roman. Črnogorci imeli so devet krvavih dni, ali mi Slovani na balkanskem polotoku imeli smo petsto krvavih let.

Pri našem podvzetju ne iščemo dobička, kar se vidi iz cene našega lista. Samo treba, da se vzame v obzir, da so tukaj delalne moči najmanj dvakrat dražje, kot v Avstriji. Tiskovni troški so tukaj toliko, da pri Vas človek ne bi verjel, dokler se sam ne prepriča.

Naš list bo izhajal, kolikor moremo danes računati, v 5000 exemplarih, od katerih bo ostala polovica na balkanskem polotoku — v Srbiji, Bulgarski in Rumeliji (tudi v Bosni), torej je za oglase najlepša prilika. Za oglase računimo 20 cent. (10 kr.) od petit-vrste ali njeunega mesta.

Naročnine pošljejo se naši administraciji (Administration der Balkan-Presse) Belgrad, Kosaučičev venac 13. Kdor dobi devet naročnikov, ima deset list

zastoj. Novce je najbolje pošiljati v priporočenem pismu, ker je veliko manjša poštarina.

Naša „Belgrader Correspondenz“, katera je namenjena samo uredništvu i to kot rok opis, izhajala bo tudi v prihodnje vsak dan.

Nadejamo se, da nas bodo zlasti Slovani podpirali pri našem težkem podvzetju.

S poštovanjem

Uredništvo „Balkanske preše“ „Balkan-Presse“ v Belgradu, Kosancičev venac 13.

Prosimo vse slovenske časnike, da naš oglas ponataneje in nam dotični exemplar pošljejo.*)

*) Mi z veseljem pozdravljamo to podvzetje, v katero zaupamo zaradi načelnika — pravega Slovana, in ker si tudi Slovenci po taki poti pojme o Jugoslovanih najlaže in obsežno pojasnijo. Bodi sreča podvzetnikom! Ur.

Javna zahvala.

Velika, nepopravljiva nesreča me je zadela, ko sem istega dne izgubila preljubega soproga in nežnega sinčka.

Prijateljem in znancem, slovenskim društvom, srednješolskim vodstvom in srednješolskemu učitelstvu, učiteljem in učiteljicam c. k. vadnice in mestne ženske šole najsrčnejšo zahvalo za veliko udeležitev ob pogrebu in za tolažilo, katerega nikdar ne pozabim. V Gorici, 5. aprila 1882.

ALBERTINA vdova URBANČIČ, c. k. učiteljica.

Zaloga vina.

Pri podpisnem se dobiva velika zaloga raznih vin, in sicer: istrskega in kraškega „Terana“, belega ipavskega iz najboljših vinogradov, ogerskega belega in rudečega (tako imenovani Siler) po mogoče nizkih cenah.

Ignacij Kovačič, pri Sv. Luciji (na Mostu).

Vozni listi za

AMERIKO.

Ima jih

A. REIF, Wien, I., Kolowratring 9.
K. k. conc. Haupt-Agentur. Prospekt gratis.

Vložnih in

spekulacijskih

popirjev nakup v vseh kombinacijah prostre spekulacije, konsorcij in premij

izvršajo pripoznano resno in diskretno po originalnih kurjih na

dunajski horsi

za Avstro-Ogrsko jedino merodajna banka „Leitha“ (Halma), Wien, Schottenring 15. Strokovnjaška, nagla in skušena informacija, teleg. svizi, na poskušnjo številke financ, in urečnisknega lista „Leitha“, kakor bogato brošuro (vse evrop. srečkanje načrte, pojasnilo za vlogo in spekulacije in spekulacijske popirje l. t. d. franco in gratis.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokáže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hémoroide, proti boleznim na jetrih in na vratu, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper sropek ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omejenih boleznih, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis, in v lekarni Alla Madonna, v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Novije sodbe zdrav. veljakov o Franc-Jozefovem grenkem studencu

FRANZ JOSEF BUTTERQUELLE

najuspešnejši grenki vodi:

Prof. dr. Biesiadecki, Lemberg. Protomoderni zdravstveni referent. Učinja, če se je le malo vzama, da gre gotovo od šlovska pa brez bolečin; pri daljši rabi ne zgubi moči in ne zadriže prebavilja. V Lovu 3. nov. 1879.

Prof. dr. C. pl. Braun-Fernwald, Dunaj. Prav mnogokrat sem se užil pripravil o znamenem naglem in zanesljivem učinku te grenke vode; zato priporočam najtopleje to vodo bolnim gospod. Dunaj 1879.

Dr. Emilij Rosa. Trideset zdravniški vodja. Voda Franc-Jozefova je z najboljšim uspehom v tukajšnji divilni bolnišnici kot čistilni pomoček, ker ima o. u. prijeten in kaže avojo moč tudi ako je po malem jemljen. Ako pa je jemljen vs. dan, ti pomaga najbolje proti proščenemu želodčnemu in črevesnemu kataru in odpravi za dolgo časa brez neprijetnosti tudi najkibkejšega bolnika. V Tridantu, 27. marca 1881.

Dr. Kleinwächter prof. klinike za ženske bolezni v Innsbrucku. Dokazala se je vselji plivačica, ne da bi imela kak drugi neprijetni učinek kakor druge grenke vode za to začel, da se v krogu Kologor in občinstva goto priporoča.

C. kr. občna bolnica, Dunaj. V zdrav. odd. bila se je z najboljšim uspehom v. tukajšnji divilni bolnišnici kot čistilni pomoček, ker ima o. u. prijeten in kaže avojo moč tudi ako je po malem jemljen. Ako pa je jemljen vs. dan, ti pomaga najbolje proti proščenemu želodčnemu in črevesnemu kataru in odpravi za dolgo časa brez neprijetnosti tudi najkibkejšega bolnika. V Tridantu, 27. marca 1881.

Glavna zaloga za Gorico in deželo samo pri G. CRISTOFOLETTI v lekarnici „pri črnem medvedu“ na Travniku, kamor naj se pošiljajo naročbe za več množice. Dobiva se tudi v Seppenhof-jevi drogeriji unstran škofje.

Dunaj.

Dunaj.

Čujte, glejte in strmite!

Skupno oskrbništvu velike tovarne za anglo-britansko srebro, ki je prišla na kant, prodaja vse blago zelo pod cenilno vrednostjo. Proti vpošiljavni zneska ali p. i. podvretju 730 gl. dobi se izvrstna mizna posoda iz prečnega anglo-britanskega srebra (ki je stala prej 35 gl.), in vsak, ki se na njo naroči, dobi pismeno garancijo za 10 let, da ostane posoda bela. 8 miznih nožev s fino jekleno ostrino, 6 vilic iz pravega anglo-brit. srebra iz onega kosa, 6 miznih močnih žlic iz anglo-brit. srebra, 6 f. žlic za kavo iz anglo-brit. srebra, 1 žib. zajemalnica za juho iz anglo-brit. srebra, 6 nožnih podlog iz anglo-brit. srebra, 6 angloških desertnih tas, 1 fina posoda za poper ali slakor, 6 fino izdelanih miznih tas, 6 lepih, močnih jajčnih kozarcev, 6 finih jajčnih žlic iz anglo-brit. srebra, 4 krasne fine tase za sladkor, 1 čajnik prve vrste, 2 krasna dvoranska mizna svečnika.

64 komadov.

Dokaz, da moj oglas

ni sleparsk

se javno zavežem, blago nazaj vzeti, če ne ugeja. Čistilni prah za zgornjo posodo se dobiva pri meni škatljica po 15 kr. Kdor hoče torej imeti dobro in pravo blago, ne pa sleparije, naj pošlje zaupno, dokler ga je še kaj, z n. slovom

J. H. RABINOVICZ, Wien,

General-Depot der Anglo-Brit. Silberfabrik II. Schiffsamtsgasse 20 a.

Lekarnica „Alla Madonna“ v Korminu

Velika zaloga vsakovrstnih zdravil.

FRANZONI-JEVE

sladke pastiljice iz kašja tamarindane. Pomagajo proti nadležnostim v grlu, proti kašlju, hripavosti, pr-

snemi kataru, ugajajo posebno pridigarjem učiteljem in pevcem. Naj se pazi, da je na vsaki škatlji znamenje iznajdca in no vsako škatljico vtisnjeno ime „Franzoni“.

Vsaka škatljica stane 25 kr.

Dobi se tudi v Gorici v lekarnici Pontoni jevi v Raštelu; v Trstu v lekarnici Cignola na Corso.

Po vjemajočih se sodbah velike vrste imenitnih švicarskih, nemških in avstrijskih praž. zdravnikov in mnogih medicinskih strokovnih listov so se po lekarni Richardu Brandtu v Schaffhausenu in švicarskih medicinskih zelišč izdelane švicarske kugljice po svoji srečnej sestavi, brez venci, telo poškočovajočih trarin v vseh slučajih, kjer treba nedražestno odprtje narediti, nabran šlez in žold odstraniti, kri očistiti, kakor tudi ves prebaviljni aparat novo oživiti in okrepiti, kot reelen, gotov, nebolesto vplivajoč, cen zdravilen pripomoček, ki se more vsakemu priporočati.

Zahtevati se morajo izrečno le lekarja Rih. Brandta švicarske kugljice, ki se dobijo le v kositrenih dozah s 50 kugljicami à m. l. — in v manjših dozah po 15 kugljic à 30 pf. Vsaka škatljica pravih švicarskih kuglic mora imeti gornji etiket, beli švicarski križ na rudečem dnu predstavljajoč in podpis izdelovateljev.

Prospekti, ki med drugim obsežajo tudi mnoge sodbe iz strokovnjaških krogov o njihovem vplivu, se dobijo v doli naznanjenih lekarnah zastoj.

V GORICI: I. karnar J. CRISTOFOLETTI.

Bergerjevo medicinsko MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE).

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vsch evropskih državah s sijajnim vspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti,

sosebno proti kroničnim in luskinastim lišajem, hramam, nalezljivim hramam, proti rudečemu nosu. ozebljimi, potenju nog, prhljaju na glavi in bradi. —

Berherjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. V dolgih in hudih poltnih boleznih rabi se z vspehom na mestu miha iz smole Bergerjevo med smolnato-žvepleno milo; kdor bi hotel imeti rajši to,

naj zahtevaj edino Bergerjevo smolnato žvepleno milo, ker zunanja ponarejanja so brezvspešni izdelki. — Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistostij na polti, zoper hsasto na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetično milo za vmivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjevo glicerina. milo iz smole, ki ima 35% glicerine in je fino parfumano.

Cena za komad vsake vrste 35 kr. v brošuro vrod. Glavni razpošiljavac: lekarnar G. Hell v Opavu.

Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji F. Cristofoletti (Zanetti) in A. Franzoni.

Na prodaj

je prijetno poletno stanovanje v soški dolini „Pod-selom“. Stanovanje obstaja iz dveh nadstropij v najboljem stanju z obokano kletjo, novim velikim hlevom, kolarnico, kuhinjo, z dvema shrambama, ednajstimi sobami, edno dvorano in drugimi prostori; kakor tudi s kuhinjskim in sadnim vrtom, na znožji kterega se izteka čisti, posebno za poletne kopeli sposoben potok. Za izvrstno pivno vodo je preškrbljeno po posebnem vodotoku.

Senčnati kraj, središče za izlete po krasni okolici, in druge raznovrstne prednosti priporočajo to stanovanje posebno onim, kateri želé prijetno preživeti vroče poletje.

Stanovanje se dá tudi v najem.

Več se izve pri uredništvu.

Razglas.

Dne 25. aprila 1882. od 9. do 3. me popoldne se odda po dražbi popraviljenje cerkvenega zvonika, farovža in drvarnice na Lokvah v znesku od 246 gl. 31 k. a. v. Kdor želi to delo prevzeti, je vljudno povabljen na omenjeni dan, in pogoji so na Trnovem in na Lokvah v razvidu razpoloženi.

Županstvo Trnovo, dne 28. marca 1882.

Župan: JOŽEF RIJAVIC.

Št. 417.

Oglas.

Naznanja se, da zapravljevec Franc Svetičič iz Šebrelja št. 75 je pod skrbstvo dejan, ter da mu je Janez Hvala kot skrbnik odločen. Cirkno, 17. marca 1882.